

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 86
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**
datum: 30 oktober 2015

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) - Herpositionering

Het Vlaamse EWI-overheidslandschap wordt gekenmerkt door een veelheid aan structuren en instrumenten. Zowel het vereenvoudigen van het instrumentarium als van de structuren is een belangrijke doelstelling van het Vlaams regeerakkoord. Het is onder andere de bedoeling te komen tot een vereenvoudiging binnen het economisch overheidsinstrumentarium.

De beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie stelt m.b.t. het economisch overheidsinstrumentarium: "De afgelopen jaren is het aanbod aan publieke investeringsfondsen en -instrumenten zeer sterk uitgebreid waardoor het voor ondernemers niet altijd evident is hun weg naar de meest geschikte overheidspartner te vinden. Bovendien stelt zich de vraag of die waaier aan overheidsinitiatieven nog de leemtes vullen en die behoeften beantwoorden waarvoor ze werden opgericht."

De beleidsnota stelt verder dat de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) zich zal richten op de specifieke financieringsnoden veroorzaakt door marktfalen en dat zal werk gemaakt worden van een stroomlijning en vereenvoudiging van alle instrumenten binnen PMV.

In de plenaire vergadering van 11 maart 2015 schoof de minister hiertoe drie krijtlijnen naar voren: PMV moet inspelen op marktfalen, er moet gestreefd worden naar meer bekendheid van de instrumenten en er moet gestreefd worden naar complementariteit tussen de instrumenten. De minister gaf aan dat hij aan het management van PMV heeft gevraagd om, samen met de raad van bestuur en de stakeholders, binnen deze krijtlijnen een voorstel te formuleren om deze vereenvoudiging en stroomlijning te realiseren. Hij gaf aan dat hij hoopte dit voorstel te krijgen tegen de zomer.

In de commissie Economie stelde de minister op 25 juni 2015: "We maken een oefening met betrekking tot het herpositioneren van alle instrumenten. Onze doelstelling ter zake is het inzetten van het instrumentarium op die financieringsfases van de Vlaamse ondernemingen waarin de markt onvoldoende de noden lenigt die er leven. Er wordt een voorstel uitgewerkt, waarbij we op korte termijn een aantal quick wins willen realiseren door instrumenten te bundelen en overlappingsen weg te werken. Die heb je immers wel. Ik kom daar straks nog op terug. Vervolgens zullen we de resterende instrumenten gefaseerd en thematisch evalueren. In dat proces wordt gekeken naar de performance van de PMV-instrumenten, maar ook naar de aanpak van buitenlandse gelijkaardige staatsfondsen voor dezelfde problematiek."

M.b.t. de timing stelde de minister dat hij hoopte om na de zomer de eerste stappen in de bundeling te kunnen zetten.

1. Kan de minister een limitatief overzicht geven van alle fondsen en instrumenten die in beschouwing worden genomen bij de beoogde oefening?
2. Welke stakeholders werden op heden door PMV geconsulteerd? Graag een toelichting bij de gevolgde aanpak.
3. Op 11 maart 2015 gaf de minister aan een voorstel van PMV te verwachten tegen de zomer.

Heeft de minister reeds een voorstel van PMV ontvangen? Zo ja, wanneer heeft hij dit ontvangen en kan hij dit voorstel toelichten? Zo neen, wanneer verwacht hij een voorstel?

4. In een eerste fase beoogt de minister enkele quick wins door het bundelen van een aantal instrumenten. Op 25 juni gaf hij aan dat hij hoopte om na de zomer de eerste stappen in de bundeling te kunnen zetten.

Welke instrumenten komen hiervoor in aanmerking? Heeft de minister reeds zicht op de concrete uitwerking?

5. In een tweede fase zullen de resterende instrumenten grondig worden doorgelicht.
 - a) Hoe zal deze doorlichting gebeuren? Gebeurt dit door PMV of door een externe partij?
 - b) Welke concrete criteria worden bij deze doorlichting gebruikt om de instrumenten te toetsen?
 - c) Welke timing hanteert de minister voor de finalisering van deze doorlichting?
6. De beleidsnota stelt o.a.: "De wijzigende Europese regelgeving omtrent risicokapitaal (en staatssteun) laat publieke investeringsmaatschappijen toe om aan de vraag naar hogere investeringsbedragen tegemoet te komen, op voorwaarde dat deze onder marktconforme voorwaarden worden verstrekt. Op basis van internationale best practices zal een regeling worden uitgewerkt op maat van kleine, middelgrote en grote ondernemingen, waarbij we onderzoeken of extra middelen moeten worden voorzien voor PMV."
 - a) Op welke wijze zullen de internationale best practices in kaart gebracht worden? Wat is in dezen de stand van zaken?
 - b) Op welke wijze zal PMV inspelen op de wijzigende Europese regelgeving?

ANTWOORD

op vraag nr. 86 van 30 oktober 2015

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. Wat PMV betreft, werden in eerste instantie alle bestaande PMV-instrumenten en -fondsen meegenomen in de oefening.

Aanpassingen aan het ARKimedes fonds II, aan de Gigarant-regeling en aan de producten van Participatiefonds Vlaanderen werden al doorgevoerd. Voor de andere producten zijn mogelijke aanpassingen in uitwerking.

2. Bij de analyse van het bestaande instrumentarium had het management van PMV contact met haar voornaamste stakeholders en partners zoals het Agentschap Ondernemen, IWT, Unizo en Febelfin. In eerste instantie werd uiteraard uitvoerig beraadslaagd met de raad van bestuur van PMV. De Raad van bestuur van PMV keurde inmiddels al de principes voor de hervorming van het instrumentarium goed.
3. De door de raad van bestuur van PMV goedgekeurde principes voor de hervorming van het instrumentarium zijn reeds aan mij bezorgd. Ik heb mijn volledige steun toegezegd voor de verdere uitwerking en implementatie ervan.
4. Het productaanbod van Participatiefonds Vlaanderen werd sterk vereenvoudigd en het toepassingsgebied ervan significant uitgebreid. De bij de opstart van Participatiefonds Vlaanderen in juli 2014 weerhouden producten Startlening, Starteo, Optimeo en BA+ (die al bestonden in het federale Participatiefonds), werden geïntegreerd in 2 nieuwe producten van Participatiefonds Vlaanderen: Startlening+ en KMO-cofinanciering. De doelgroep werd sterk verruimd, de maximumbedragen verhoogd en de toepassingsmodaliteiten veel flexibeler gemaakt. Daardoor konden ook de door PMV verschaftte leningen vanuit KidsInvest, CultuurInvest, Innovatiemezzanine en Flanders' Care Invest grotendeels geïntegreerd worden in het instrumentarium van Participatiefonds Vlaanderen.

ARKimedes fonds II werd omgevormd tot een 'evergreen' fonds, waarbij de ontvangen bedragen uit ARKIV-fondsen geherinvesteerd mogen worden in nieuwe fondsen. Daardoor dient geen nieuw dakfonds, ARKimedes fonds III, te worden gecreëerd en kunnen nieuwe fondsinitiatieven op continue basis gefinancierd worden. Het kapitaal van ARKimedes fonds II werd bovendien verhoogd tot 160 miljoen euro (en zal verder verhoogd worden tot 210 miljoen euro in 2016) teneinde het fonds ook toe te laten om grotere fondsen te ondersteunen, met grotere bedragen. Ook wordt er werk gemaakt van een aanpassing van het maximum investeringsbedrag dat de ARKIV fondsen per dossier mogen investeren, wat momenteel op 1,5M per jaar ligt. Dit vormt echter een competitief nadeel om privaat kapitaal te mobiliseren doordat geen vervolginvesteringen voor zogenaamde scale-ups mogelijk zijn die grotere investeringsrondes vereisen.

Het toepassingsgebied van Gigarant werd inmiddels ook al uitgebreid. Naast het toekennen van garanties van meer dan 1,5 miljoen euro ter ondersteuning van bankfinanciering, kan Gigarant nu ook zelf rechtstreekse financiering (onder de vorm van leningen, achtergestelde leningen of kapitaal) verschaffen. Die rechtstreekse financiering kan enkel worden verleend ter ondersteuning van garanties en mits het

tegemoet komt aan een aantal voorwaarden. Gigarant mikt hierbij sterk op ondernemingen in een transitie- of herstructureringsfase.

5. a) Zoals eerder gemeld heeft het management van PMV alle instrumenten van in het begin meegenomen in de vereenvoudigingsoefening en werden aan verscheiden van de instrumenten die behouden blijven significante aanpassingen gedaan zoals vermeld onder punt 4. Daarnaast hebben ook enkele externe partijen, specifieke instrumenten van PMV reeds doorgelicht en bekijken we of dit in de toekomst nog wenselijk is voor andere instrumenten.

Op vraag van de raad van bestuur van ARKImedes Management voerde de Vlerick Business School een studieopdracht uit naar de impact van dit dakfonds-initiatief in de markt.

De instrumenten CultuurInvest en TINA werden onderworpen aan een uitvoerige evaluatie door externe partijen, namelijk IDEA Consult voor CultuurInvest en Dialogic (NL) voor TINA. Voor CultuurInvest gebeurde de evaluatie op vraag van Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Het onderzoek van IDEA Consult loopt nog. Voor TINA kwam de evaluatie op mijn initiatief en werd reeds door het departement EWI opgeleverd.

- b) Bij de interne evaluatie van het instrumentarium werd rekening gehouden met het volume aan dossiers dat jaarlijks behandeld werd per instrument, alsook met de geïnvesteerde of gewaarborgde bedragen. Ook werd de feedback vanuit de markt, en meer in het bijzonder van de diverse partners en stakeholders, meegenomen in de oefening.

De Vlerick-studie peilde vooral naar de socio-economische en maatschappelijke impact van de ARKImedes regeling. Dit behelsde de impact op werkgelegenheid, op innovatie (bv. aantal patentaanvragen) en de financiële hefboomwerking van de ARKImedes regeling: 1 euro financiering door ARKImedes leidt uiteindelijk tot hoeveel euro investering in de doelonderneming?

Voor de TINA-doorlichting werden de verwezenlijkingen van TINA vergeleken met de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en de Vlaamse Gemeenschap. In het bijzonder werd er aandacht besteed aan het invullen van het marktfalen bij bedrijven in de zogenaamde go-to-market fase.

Bij de evaluatie van CultuurInvest werd voornamelijk gekeken naar de volgende zaken: de mate van uitvoering van de missie van CultuurInvest zoals beschreven in de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en PMV, de impact van het instrument op de markt, een vergelijkende toets met andere Europese initiatieven binnen de sector en de rol van CultuurInvest binnen het Vlaamse ecosysteem van de culturele en creatieve sectoren.

- c) Zoals gesteld zijn de grote principes van de evaluatie-oefening reeds goedgekeurd en werd hier ook in belangrijke mate al uitvoering aan gegeven in bovenstaande realisaties. De uitwerking blijft uiteraard doorlopen en PMV is momenteel ook bezig met de voorbereiding van de communicatie rond deze vereenvoudigingsoefening. De finalisatie hiervan is voorzien voor begin 2016, waarbij er een communicatieplan uitgewerkt wordt voor het komende jaar om het vernieuwde PMV strategisch te promoten.
6. a) PMV streeft ernaar om een zodanig uitgebreid financieringsaanbod in de markt te kunnen zetten dat het voor elke beloftevolle onderneming met een goed businessplan en een goed team een gepaste financieringsoplossing kan uitwerken en helpen realiseren. Het is hierbij uniek in die zin dat het als enige organisatie in

Vlaanderen zowel waarborgen, leningen, als kapitaalinvesteringen (rechtstreeks én onrechtstreeks, via fondsen) ter beschikking kan stellen.

Zo werd, wat hogere investeringsbedragen betreft, het kapitaal van ARKImedes fonds II verhoogd opdat het significantere bedragen kan investeren in grotere fondsen, die op hun beurt meer kunnen investeren per onderneming zonder de spreiding van het risico in hun portefeuille in gevaar te brengen. Op die manier kan tegemoet gekomen worden aan de zogenaamde 'second equity gap', voor ondernemingen in de opschaaifase.

In de evaluatie van TINA werd het fonds ook vergeleken met vergelijkbare buitenlandse fondsen, zowel qua prestatie als qua investeringsbereik.

- b) PMV heeft aan de ene kant instrumenten met een steuncomponent in, zoals de generieke waarborgregeling en de leningen van Participatiefonds Vlaanderen. Die instrumenten mogen alleen in de markt gezet worden onder de Europese 'de minimis'-regel, wat impliceert dat er daar strikte maximumbedragen en -looptijden op van toepassing zijn.

Langs de andere kant werkt PMV voor grotere bedragen steeds op een marktconforme manier. Onder de Europese regelgeving impliceert dit dat er voor dat type van financieringen geen maximumlimieten worden opgelegd. Uit risicobeheer perspectief legt PMV zichzelf uiteraard wel investeringslimieten op. Vooral met het oog op de spreiding van risico's over een voldoende groot aantal dossiers.

Voor het instrumentarium van PMV impliceert dit dat er, zolang PMV marktconform werkt, minder regels van toepassing zullen zijn m.b.t. maximumbedragen, -looptijden en type doelondernemingen zodat PMV een geïntegreerd en flexibel productaanbod kan creëren.